

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michałak

ul. Przemysłowa 30/32, 00-450 Warszawa

ZSS/500/12/2011/KT

Warszawa, 28 lipca 2011 r.

Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

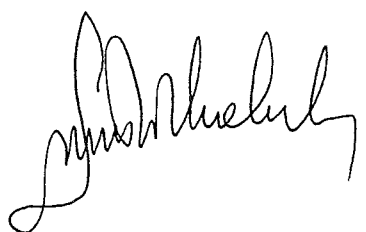
z upływem odroczonego o dwanaście miesięcy terminu utraty mocy obowiązującej art. 1046 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), przywołanej dalej jako k. p. c. – na mocy wyroku z dnia 4 listopada 2010 r. Trybunału Konstytucyjnego, sygn. akt K 19/06 – od 17 listopada 2011 r. (*co do zasady; obowiązuje moratorium zimowe*) ponownie dopuszczalne staną się eksmisje z lokalu mieszkalnego bez zapewnienia pomieszczenia tymczasowego, tzw. eksmisje na bruk.

Przywołany art. 1046 § 4 k. p. c. odnosi się do wszystkich przypadków wykonania orzeczeń w trybie sądowego postępowania egzekucyjnego nakazujących opróżnienie lokalu bez przyznania dłużnikowi prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego. Nie można zatem wykluczyć, że wśród dłużników znajdują się kobiety w ciąży i małoletni, którzy mimo, że należą do kategorii osób wymienionych w art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266 z późn. zm.), jeśli używali lokalu niewchodzącego w skład publicznego zasobu mieszkaniowego, a należącego do podmiotu prywatnego, nie mają obligatoryjnego prawa do lokalu socjalnego, a jedynie sąd na podstawie art. 14 ust. 3 tej ustawy może im takie prawo przyznać. W sytuacji, w której sąd takiego prawa nie przyzna, przekwaterowanie dłużników winno nastąpić – zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego (*sygn. K 11/00, K 19/06*) i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (*w sprawie nr 32718/02, nr 7205/02, nr 28261/06*) – do wskazanych pomieszczeń.

Wobec powyższego Rzecznik Praw Dziecka, działając na podstawie art. 3 i 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn.

zm.), prosi Pana Ministra o podjęcie takich działań legislacyjnych, których celem będzie dokonanie zmian ustawowych przywracających stan zgodności z Konstytucją. Przedstawiona prośba znajduje swe umocowanie w art. 71, 72 i 75 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

z wyrazami szacunku
Marek

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 16 sierpnia 2011 r.

DL-P-II-072-17/11

dot. ZSS/500/12/2011/KT

Pan

Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Rzeczniku.

W odpowiedzi na pismo z dnia 28 lipca 2011 r. znak ZSS/500/12/2011/KT, w sprawie działań legislacyjnych mających na celu realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. akt K 19/06, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

W powołanym wyroku Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność art. 1046 § 4 k.p.c. z art. 2 i wynikającą z niego zasadą prawidłowej legislacji, z art. 45 ust. 1 oraz z art. 64 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a ponadto w zakresie, w jakim dotyczy wykonania obowiązku opróżnienia lokalu mieszkalnego orzeczonego wyrokiem sądowym z powodu znęcania się nad rodziną, także z art. 71 ust. 1 Konstytucji. Rozstrzygnięcie Trybunału przewiduje utratę mocy obowiązującej art. 1046 § 4 k.p.c. z upływem 12 (dwunastu) miesięcy od dnia ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok ogłoszono w Dz.U. Nr 215, poz. 1418 z dnia 16 listopada 2010 r.).

W uzasadnieniu wyroku Trybunał wskazał, że niezbędne jest precyzyjne, jasne uregulowanie praw i obowiązków związanych z zapewnieniem osobie eksmitowanej, niemającej przyznanego prawa do lokalu socjalnego lub zamiennego,

pomieszczenia, do którego ma nastąpić przekwaterowanie, rozważenie celowości zróżnicowania standardu pomieszczeń przeznaczonych dla osób, wobec których został orzeczony nakaz eksmisji z lokalu mieszkalnego i określenie kryteriów tego zróżnicowania, rozważenie dopuszczalności wskazywania pomieszczeń zlokalizowanych w schroniskach czy noclegowniach (zwłaszcza w razie orzeczenia nakazu opróżnienia lokalu mieszkalnego z powodu znęcania się nad rodziną), ustawowe unormowanie wynikających obecnie z Konstytucji i art. 1046 § 4 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), zwanej dalej „k.p.c.”, obowiązków gmin związanych z zapewnieniem warunków do wykonania eksmisji orzeczonej z powodu znęcania się nad rodziną z równą szczegółowością, jak obowiązków dostarczania przez gminy lokali socjalnych na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2005 r. Nr 31, poz. 266, z późn. zm.), zwanej dalej „u.o.p.l.”. Zdaniem Trybunału nowe rozwiązania prawne powinny zostać wprowadzone do art. 1046 k.p.c. lub do u.o.p.l.

Należy wskazać, że w Sejmie toczą się prace nad senackim projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk sejmowy nr 3278). Projekt ten ma na celu realizację postanowienia sygnalizacyjnego Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 marca 2008 r., sygn. akt S 2/08, w którym Trybunał wskazał na potrzebę podjęcia inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie jasnego określenia w u.o.p.l. obowiązków gminy związanych ze wskazaniem tymczasowego pomieszczenia, o którym mowa w art. 1046 § 4 k.p.c. W toku prac nad projektem w sejmowej Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk sejmowy nr 3278) posłowie podjęli decyzję o rozszerzeniu zakresu przedmiotowego projektowanej regulacji i zamieszczeniu w senackim projekcie ustawy propozycji zmiany art. 1046 k.p.c. Przyjęte

w dniu 28 lipca 2011 r. sprawozdanie Podkomisji nadzwyczajnej o senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk sejmowy nr 3278) zawiera m.in. propozycję nowelizacji art. 1046 k.p.c., mającą na celu realizację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 listopada 2010 r., sygn. akt K 19/06. Wejście w życie projektowanej regulacji zapobiegnie ewentualnej „eksmisji na bruk” osób, którym nie przysługuje prawo do lokalu socjalnego lub zamiennego.

Posiedzenie wspólne Komisji Infrastruktury oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej w celu rozpatrzenia sprawozdania Podkomisji nadzwyczajnej o senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk sejmowy nr 3278) jest planowane na dzień 17 sierpnia 2011 r.

Przedstawiając powyższe pragnę wskazać, że do reprezentowania Rządu w toku prac parlamentarnych nad senackim projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (druk sejmowy nr 3278) został upoważniony Minister Infrastruktury. W sejmowych pracach nad tym projektem aktywnie uczestniczą również przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI
S. Chmielewski
Stanisław Chmielewski
SEKRETARZ STANU